eesti keelde ja täiendanud P. Bonfante teose „Rooma õiguse ajalugu“ (Tartu, 1930), avaldanud artikleid ajakirjas „Õigus“ jm. E. on töötanud kaasa Tartu noorkotkaste malevas, „Vanemuise“ seltsis, ms. esimehena a-st 1938, Akadeemilises Itaalia-Eesti Ühingus esimehena asutamisest (1937) peale jm.

Isikl. kogutud andmed. *R. R.*

EINBUND, vt. **EENPALU.**

* **EINER, Hans**, õpetaja, sünd. 5. VI 1856 vkj., suri 23. II 1927 ukj. Valgas (maetud Luke kalmistule).

Valga Peetri koguduse õpetajalt A. Tammik'ult saadud andmed; Post. 1927, nr. 55 (A. Jürgenstein).

EINER, Helmi, ooperilauljanna, sünd. 21. XII 1891 vkj. Tartumaal Alatskivil ehitusmeister Aleksander Ess'i tütrena, omandas üldhariduse Oudova linna tütarlastekoolis ning pärastpoole iseseisvalt, õppis kunstlaulu Peterburis ja Roomas. Elanud kuni 1912 Peterburis, siirdus ta oma abikaasa August Einer'i (kellega ta oli abiellunud 1910) „Estonia“ teatri asjaajajaks saamisel Tallinna ning sai „Estonia“ teatri opereti primadonnaks. Ooperilavastuste algusega Tallinnas (1918) hakkas E. laulma esimesi naisosi, milledest tähtsamaiks ja eriti õnnestunuiks tuleb lugeda Toscat, Elsat („Lohengrin“), Eliisabetti („Tannhäuser“) jt. Peale ooperi on E. esinenud paljudel sümfooniakontsertidel ning iseseisvate kontsertidega peale kodumaa ka välismail, nagu Helsingis, Stokholmis, Riias ja Roomas. A-il 1932—36 toimis E. ka Tallinna konservatooriumi lauluõpetajana.

Isikl. saadud andmed. *J. A.*

* **EISEN, Matthias Johann** (Vigala koguduse personaalraamatuis **Maddis**), oli 1920—27 Tartu ülikooli isiklik prof. rahvaluule alal, a-st 1928 prof. emer., teotses aga edasi eradots-na; surn. 6. VIII 1934 ukj. Tartus. — Viimaseil eluaastail jätkas E. oma tähtsaimat üritust — rahvaluule kogumist, kuid oli produktiivne ka rahvaluuleainete trükkitoimetajana ja uurijana. E-i käsikirjaline rahvaluulekogu, mille ta annetas Tartu ülikoolile, asub Eesti Rahvaluule Arhiivis ja koosneb 100 köitest, kokku 90 100 lk. Kogus leidub ümmarguselt: 20 000 rahvalaulu (ühes -mängudega), 24 000 vanasõna ja kõnekäändu, 15 500 mõistatust, 27 500 rahvajuttu (muinasjutte, muistendeid, naljandeid jm.) ja 63 000 punkti uskumusi ja kombeid, seega rahvaluulelist ainestikku kokku 150 000 punkti; peale selle veel palju kohanimesid, kultuuriajaloolist materjali jm. E. on pannud rõhku eriti rahvajuttude kogumisele ja seetõttu leidub neid tema kogus umbes 11 000 võrra rohkem kui Jakob Hurda (vt. *Suppl.*) kogus, kuigi Hurda kogu on üldiselt suurem ja sisukam. E-i hoolel ja juhatusel on rahvaluulet kogutud rohkemgi kui nähtub eeltoodud arvudest. Ta mõistatustekorjandus (a-ist 1887—88), milles leidub ligi 500 lk-l 5500 mõistatust, on hiljemini sattunud Soome Kirjanduse Seltsi kogusse. 1921—27 juhtis E. rahvaluule järelkorjandust haridusministeeriumi rahalisel toetusel; selle tulemused (kokku 8333 lk. või 12 911 punkti) moodustavad „EVR-i“ nimelise kogu E. Rahvaluule Arhiivis. Nii on E-i juhtimisel rahvaluulet kogutud üldse ligi 100 000 lk. E-i kui rahvaluulekoguja nõrgaks küljeks on olnud tema vähenõudlik suhtumine oma kaastöölistesse, nende mitteküllaldane instrueerimine ja kogutud materjali mitte-õigeaegne või puudulik korraldamine; neis asjus jääb E. taha J. Hurdast. Oma kogu koosseisus on E-i enda üleskirjutisi ainult umb. 3000 lk., mis põlvnevad enamasti Tartust. Kõik muu on talle saadetud kohalikkude kaastööliste poolt, umb. 1500 isikult, kes on asunud üle kogu Eesti ja ka eesti asundusis. E-i tähtsamaiks kaastöölisteks on olnud A. Kuldsaar Jämajas, A. K. Kivi Kadrinas, J. Neublau Amblas ja J. P. Sõggel Paistus ja Hallistes, kellest igaüks on saatnud 1500—1700 lk.; siis veel O. Hintzenberg Amblas, J. Rootslane Võnnus, M. Siipsen Rõuges, H. Karro Palamusel, D. Pruhl Haljalas, O. Schantz Tõstamaal jt. Viimaseil eluaastail, peaasjalikult 1930 ja 1931, kogus E. rahvaluulet koolide kaudu õpetajate kaasabil. Sel teel on hangitud tuhandeis lehekülgedes peamiselt pühade ja tähtpäevade kombeid (eriti rohkesti jõulude kohta) ja uskumusi, kuid väga ebaühtlase väärtusega. Suuremaid ja sisukamaid korjandusi on saadud Pärnu gümnaasiumest. — Oma ainestikust on E. avaldanud väikese kogu koha-muistendeid „Tartumaa muinasjutud“ (Tartu, 1926), valiku muinasjutte ja muistendeid illustreeritud noorsooväljaandena „Eesti imede ilmast“ (Eesti ennemuistsed jutud II, *ibid.*, 1927) ja „Eesti vanasõnad“ 2., täiendatud ja ümbertöötatud trükis (*ibid.*, 1929). E. on võtnud osa ka „Eesti rahvalaulude“ I, II (*ibid.*,

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 52